

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/189/2025
Identifikačné číslo spisu:	1517202571
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1517202571.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Bytové družstvo Petržalka, Bratislava, Budatínska 1049/1, IČO: 00 169 765, proti žalovaným 1/ A. R. F., narodenej X. C. XXXX, L. - H. Č. J., Y.Š. XXXX/X, zastúpenej splnomocnenkyňou Yingke W&P Slovakia and Czech Republic s.r.o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Tallerova 10, IČO: 50 001 574 a 2/ A. E. F., narodenému X. H. XXXX, J., M. XXXX/XX, o zaplatenie 867,20 eur s príslušenstvom, vedenom na bývalom Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 50C/7/2017 (teraz na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B5-50C/7/2017), o dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2022 sp. zn. 8Co/189/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2022 sp. zn. 8Co/189/2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Uznesenie Mestského súdu Bratislava IV z 2. mája 2024 č. k. B5-50C/7/2017-300 v spojení s uznesením Mestského súdu Bratislava IV z 20. februára 2024 č. k. B5-50C/7/2017-296 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. júna 2018 č. k. 50C/7/2017-107 I. žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi poplatok z omeškania 203,36 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. v časti o zaplatenie istiny 867,20 eur konanie zastavil a III. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Rozsudok právne zdôvodnil ust. § 517 ods. 1 a 2, § 686 ods. 1, § 696 ods. 1 a 2 a § 697 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež „Občiansky zákonník“) a § 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Vecne dôvodil, že žalovaní 1/ a 2/ ako nájomcovia bytu v žalovanom období neuhradili vyúčtovanie nákladov za plnenia poskytované s užívaním a prevádzkou bytu. Žalobca dôvodne žiadal priznať poplatok z omeškania z ročného vyúčtovania vo výške 0,5 promile zo sumy 867,20 eur od 5. januára 2017 až do zaplatenia, ktorý následne vyčíslil v sume 203,36 eur (ku dňu podania späťvzatia žaloby). Konanie v časti istiny 867,20 eur (ktorá bola zaplatená po podaní žaloby) zastavil pre späťvzatie žaloby podľa § 144, § 145 ods. 1 až 3 a § 146 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového

poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Rozhodnutie o trovách konania bolo súdom prvej inštancie odôvodnené právne ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP a vecne zavinením žalovaných 1/ a 2/ na zastavení konania v časti istiny a vo zvyšku úspechom žalobcu v konaní.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 28. júna 2022 sp. zn. 8Co/189/2019 I. odvolanie žalovanej 1/ odmietol ako oneskorene podané podľa § 386 písm. a) CSP, II. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie (na základe odvolania žalovaného 2/) podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a III. žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Pokiaľ išlo o odmietnutie odvolania žalovanej 1/, odvolací súd poukázal na ust. § 121 ods. 1, 2 a 5, § 362 ods. 1 a § 386 písm. a) CSP. Uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie bol žalovanej 1/ doručený 23. júla 2018. Dňom 24. júla 2018 začala žalovanej 1/ plynúť zákonom stanovená 15-dňová lehota na podanie odvolania, ktorá márne uplynula 7. augusta 2018. Odvolanie žalovanej 1/ podané v posledný deň lehoty 7. augusta 2018 telefaxom nemožno považovať za písomné podanie podľa § 125 ods. 1 CSP a odvolanie v listinnej podobe podala žalovaná 1/ osobne až 17. augusta 2018, t. j. po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, a teda oneskorene. Odvolanie žalovanej 1/ urobené telefaxom nemožno považovať za podanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu a nebolo ho preto možné doplniť dodatočným doručením v listinnej podobe postupom podľa § 125 ods. 2 CSP. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania právne odôvodnil ust. § 255 ods. 1 v spojení § 396 ods. 1 CSP a vecne úspechom žalobcu v odvolacom konaní, ktorému však žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v časti odmietnutia odvolania podala žalovaná 1/ (ďalej tiež „dovolatelka“) dovolanie. Dovolanie odôvodnila ust. § 420 písm. f) CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Navrhla rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne navrhla zrušiť rozhodnutia nižších súdov a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie považuje za podané včas, nakoľko i telefaxové podanie možno považovať za elektronické podanie. V tejto súvislosti poukázala na zákon č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov a ust. § 483 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov, podľa ktorého slovenské orgány môžu začať konať podľa tejto časti aj na základe žiadosti cudzieho orgánu, ktorá im bola doručená telefaxom alebo inou elektronicou formou, ak nemajú pochybnosti o jej hodnovernosti a ak vec neznesie odklad. Originál žiadosti sa musí následne predložiť v lehote určenej dožiadaným orgánom, ak tento orgán od predloženia originálu žiadosti neupustí. Ďalej poukázala i na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a vytkla odvolaciemu súdu formalistický prístup a nespravodlivosť jeho rozhodnutia. Odvolanie malo byť prejednané, a nie odmietnuté. Pokiaľ by aj bol odvolací súd názoru, že odvolanie bolo podané oneskorene, mal prihliadať na skutočnosť, že žalovaná 1/ nebola poučená v zmysle § 160 ods. 2 CSP (o práve zvoliť si advokáta a obrátiť sa na Centrum právnej pomoci), v dôsledku čoho vlastne uvedená situácia nastala (žalovaná 1/ netušila, že uvedený spôsob doručenia odvolania nebude odvolací súd akceptovať). Navrhla odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

4. Žalobca navrhol dovolanie žalovanej 1/ zamietnuť.

5. Žalovaný 2/ dovolací návrh nepodal.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) uznesením z 27. apríla 2023 sp. zn. 6Cdo/67/2023 dovolanie žalovanej 1/ odmietol a žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal. Rozhodnutie o odmietnutí dovolania podľa ust. § 447 písm. c) CSP odôvodnil tým, že odvolací súd odmietnutím odvolania ako oneskorene podaného neznemožnil žalovanej 1/, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva a už vôbec nie v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Stotožnil sa s názorom odvolacieho súdu, že doručené telefaxové podanie nebolo možno považovať za elektronické podanie v zmysle § 125 ods. 1 CSP, preto nemožno uvažovať o jeho doplnení. Žalovaná 1/ neopodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP (keďže

odvolanie bolo skutočne podané oneskorene), a to i v súvislosti s námietkou o nepoučení žalovanej 1/ v zmysle § 160 ods. 2 CSP.

7. Na základe ústavnej sťažnosti žalovanej 1/ (sťažovateľky) ústavný súd nálezom z 10. septembra 2025 č. k. III. ÚS 211/2024-58 rozhodol, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej len „Ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) uznesením najvyššieho súdu z 27. apríla 2023 sp. zn. 6Cdo/67/2023 porušené bolo. Toto uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti (týkajúcej sa porušenia základného práva na rovnosť účastníkov konania, práva na rovnosť pred súdom a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov) nevyhovelo a rozhodol aj o trovách konania, na ktorých náhradu zaviazal najvyšší súd. Ústavný súd dospel k záveru, že aplikácia práva najvyšším súdom viedla k denegatio justitiae (vzhľadom na špecifickú situáciu v danom prípade a s poukazom i na to, že išlo o osobu ťažko zdravotne postihnutú, vo vyššom veku a sociálne slabšiu osobu) a jeho závery nenapĺňajú požiadavky kladené na rozhodovanie súdov.

8. Najvyšší súd ako funkčne príslušný súd na prejednanie dovolania (§ 35 CSP), po tom ako ústavný súd zrušil jeho predchádzajúce rozhodnutie, rešpektujúc záväzný právny názor ústavného súdu, bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), preskúmal opätovne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo.

9. Pre splnenie nápravy porušenia práva dovolateľky je potrebné, aby najvyšší súd opätovne posúdil jej dovolacie námietky.

10. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP

11. Žalovaná 1/ vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP považujúc za nesprávne rozhodnutie odvolacieho súdu o odmietnutí jej odvolania ako oneskorene podaného.

12. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolaateľka označila, že napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd odmietol podané odvolanie ako oneskorené, avšak v podanom dovolaní nespochybňuje skutočnosť a časové údaje, z ktorých vychádzal odvolací súd pri prijímaní záveru o tom, že odvolanie nebolo podané v odvolacej lehote. Svoje tvrdenia smeruje k tomu, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP v dôsledku neakceptovania telefaxového podania ako elektronického podania.

14. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu zaujala už pred účinnosťou CSP záver, podľa ktorého o znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskoprávneho konania ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmieta zaoberať meritom veci (odmieta podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmieta odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, prípadne aj 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/142/2013 či 3Cdo/98/2015).

15. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba obdobne za účinnosti CSP dospieť k záveru, že o procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP ide tiež v prípade procesného postupu odvolacieho súdu, ktorý odmietne odvolanie, i keď pre taký procesný postup neboli dané zákonné predpoklady. Dovolací súd preto skúmal, či procesný postup odvolacieho súdu nevykazuje znaky predmetnej vady zmätočnosti.

16. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

17. Podľa § 121 ods. 1 až 5 CSP lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov. Do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

18. Podľa § 125 ods. 1 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

19. Podľa § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizovanej podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

20. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná 1/ prevzala rozsudok súdu prvej inštancie 23. júla 2018, t. j. v pondelok (č. 1. 109 spisu). Rozsudok súdu prvej inštancie obsahoval správne poučenie o lehote na podanie odvolania. Lehota na podanie odvolania v danom prípade žalovanej 1/ začala plynúť nasledujúci deň a koniec 15-dňovej lehoty na podanie odvolania pripadol - ako to správne uzavrel i odvolací súd - na utorok 7. augusta 2018. Žalovaná podala odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie na súde prvej inštancie osobne 17. augusta 2018 (č. 1. 141 spisu), pričom ešte predtým adresovala súdu telefaxové podanie v posledný deň lehoty na podanie odvolania (7. augusta 2018). Pre posúdenie včasnosti odvolania žalovanej 1/ je dôležité vysporiadať sa s tým, či je možné v danom prípade akceptovať telefaxové podanie, ktoré bolo nepochybné v zákonnej lehote doplnené.

21. Najvyšší súd viazaný názorom ústavného súdu konštatuje, že argumenty odvolacieho súdu pre jeho záver týkajúci sa naplnenia podmienok § 125 CSP považuje za formálne správny opierajúci sa o doslovné znenie § 125 CSP a aplikujúci striktný reštriktívny výklad uvedeného ustanovenia. V záujme zachovania práva na prístup k súdu je však v prípade použitia tohto výkladu osobitne významné, aby súd dôsledne zvážil všetky okolnosti veci s cieľom vyhnúť sa prílišnému formalizmu, a v prípade existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa zvážil pri aplikácii tohto ustanovenia uprednostnenie princípu práva na spravodlivé súdne konanie. V danom prípade vo vzťahu k forme podania nastala špecifická situácia, v ktorej podanie bolo súdu doručené v podobe písomnosti, ktorá okrem podpisu podávateľa spĺňala náležitosti odvolania, avšak k jeho doručeniu došlo prostredníctvom elektronického komunikačného prostriedku, a preto ho sťažovateľka považovala za elektronické podanie, ktoré doplnila v lehote 10 dní podľa § 125 ods. 2 CSP. V preskúmvanej veci sa v spojení s aplikáciou § 125 CSP javia ako podstatné aj ďalšie okolnosti. Ide o samotný postup súdu prvej inštancie, ktorý podanie žalovanej 1/ doručované telefaxom prijal a poskytol jej spätnú väzbu o jeho bezproblémovom doručení, v dôsledku čoho mohla nadobudnúť legitímne očakávanie, že sa jej podaním bude zaoberať a posúdi ho v súlade s čl. 11 a § 124 CSP podľa jeho obsahu. Postup súdu prvej inštancie mohol teda v rozhodujúcej miere vyvolať u žalovanej akceptovateľný omyl v jej úsudku o dostatočnosti ňou realizovaného podania, keďže táto

konala v dobrej viere a preukázateľne vynaložila všetku náležitú starostlivosť zameranú na ochranu jej práv vyžadovanú od bežne informovaného subjektu. Ďalšou okolnosťou ovplyvňujúcou aplikáciu uvedeného ustanovenia je určite aj samotné štádium preskúmaného konania a definitívna nemožnosť využiť účinný prostriedok nápravy proti napadnutému rozsudku, status žalovanej 1/ ako osoby ťažko zdravotne postihutej, osoby vyššieho veku a sociálne slabšej.

22. Záver odvolacieho súdu vzhľadom na vyššie uvedené treba považovať v danej veci za nesprávny. Odvolanie žalovanej 1/ bolo podané včas (v posledný deň lehoty telefaxom, pričom toto telefaxové podanie bolo následne doplnené). V danom prípade neboli teda dané procesné predpoklady na odmietnutie odvolania žalovanej 1/. Odmietnutím odvolania došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

23. Pre úplnosť sa uvádza, že neopodstatnená bola námietka dovolateľky týkajúca sa nepoučenia žalovanej 1/ v zmysle § 160 ods. 2 CSP (Súd vždy poučí strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci). Z obsahu spisu totiž vyplýva, že žalovaná 1/ bola poučená súdom prvej inštancie v zmysle § 160 ods. 2 CSP dokonca i s poukazom na zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. Poučenie súdu prvej inštancie (č. 1. 27 a nasl. spisu) obsahovalo aj ust. § 125 ods. 1 až 3 CSP o formách podania. Uvedené poučenie bolo žalovanej 1/ doručené 7. apríla 2017 spolu s platobným rozkazom z 13. marca 2017 č. k. 50C/7/2017-26 súdu prvej inštancie, proti ktorému podala odpor.

24. Dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť.

25. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil rozsudok odvolacieho súdu (v plnom rozsahu vzhľadom na to, že žalovaní boli zaviazaní plniť spoločne a nerozdielne) a vec mu vrátil na ďalšie konanie majúce za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP) a vychádzajúc z toho, že tým, komu bolo namieste pričítať dovolaním vytýkanú vadu zmätočnosti bol len odvolací súd. Súčasne dovolací súd zrušil i súvisiace uznesenia ohľadom výšky trov konania. Vydanie uznesenia o náhrade trov konania v konkrétnej výške je jednostranne závislé od existencie právoplatného rozhodnutia vo veci (sp. zn. 4Obdo/7/2018, 3Obo/9/2017).

26. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

27. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou predchádzajúcou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.